
El Departament de Territori i Sostenibilitat presenta les aportacions al Pla estatal per a la protecció del Delta de l'Ebre

- **El document denuncia manca de concreció, poca ambició i escàs sentit d'urgència en la gestió dels sediments fluvials i de les sorres litorals**
- **Es defensa igual de necessària la solució estructural, la de mobilitzar fins al mar els sediments fluvials retinguts als embassaments, així com la d'urgència, la de protegir el front litoral amb translocació de sorres litorals mentre no arriben els sediments esperats**
- **Es considera que la franja d'acomodació no pot ser, en cap cas, la solució primera i que primer cal gestionar els sediments**
- **El Pla presentat segueix sense concretar el rol de la Generalitat ni atendre la reclamació catalana d'un òrgan de cogovernança del Pla**
- **La Generalitat se suma, així, a les aportacions realitzades per la Taula de Consens per al Delta, els ajuntaments afectats i les principals entitats i organitzacions del delta**

El Departament de Territori i Sostenibilitat ha presentat davant del Ministeri per a la Transició Ecològica i el repte Demogràfic les seves aportacions al Pla per a la protecció del Delta de l'Ebre que ha elaborat l'Estat espanyol i sotmès a un període de consulta pública de dos mesos.

En la redacció hi han participat l'Agència Catalana de l'Aigua, l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic, l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, el Servei del Litoral de la Subdirecció general de Costes i Acció Territorial (Direcció General de Polítiques de Muntanya i del Litoral), la Subdirecció general d'Avaluació Ambiental (Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural), l'Oficina de Medi Ambient dels Serveis Territorials del Departament a les Terres de l'Ebre, Ports de la Generalitat i el Parc Natural del Delta de l'Ebre.

■ Comunicat de premsa ■

Aquestes aportacions han estat treballades en estreta col·laboració amb els serveis tècnics de la Taula de Consens pel Delta. I s'han realitzat també reunions de treball amb entitats ecologistes. La Generalitat se suma així a les aportacions realitzades per la pròpia Taula, els ajuntaments afectats i les principals entitats i organitzacions del delta.

El document presentat pel Departament denuncia que s'ha fet un plantejament, per part del Ministeri, massa inconcret i dilatat en el temps; que no s'estableix calendari ni es defineixen les urgències, les prioritats i l'ordre de les actuacions; que no es comprometen recursos ni s'estableixen responsabilitats; que no es compromet ni es vinculen instruments concurrents tan importants com el Pla hidrològic 2021-2017; que no es té en compte tota la bibliografia científicotècnica existent, la molta feina i coneixement científic que es té a Catalunya; que no es té en compte l'espai natural protegit –el parc natural i la Xarxa Natura 2000– ni els seus objectius de conservació; que manca d'ambició en la gestió dels sediments fluvials i de les sorres litorals. El Pla de protecció presentat per l'Estat, tal i com explica el conseller de Territori Damià Calvet i reflecteix el document presentat pel departament, **“també segueix sense definir el rol de la Generalitat en la protecció del delta i no preveu l'espai de governança per al disseny, seguiment i aplicació del Pla que s'ha reclamat insistentment des de Catalunya”**.

Una gran manca de concreció

El Departament demana que el Pla detalli un calendari per a l'aprovació dels projectes específics necessaris per al seu desplegament, especialment pel que fa a les actuacions necessàries a curt i mig termini. Com a mínim que identifiqui les urgències i les prioritats i defineixi l'ordre de les actuacions. No és el mateix començar per crear una franja d'acomodació com a primera actuació i considerar la gestió de sorres litorals com una actuació accessòria, que és el que proposa el Ministeri, que definir com actuació més urgent l'aportació de sorres al front litoral i condicionar la necessitat d'una franja als resultats obtinguts.

En el cas d'actuacions recurrents perquè tenen una eficàcia temporal limitada, com és el cas de l'aportació de sorres litorals, el Pla no estableix la periodicitat o els criteris a partir dels quals s'han d'activar. Tampoc garanteix la seva continuïtat mitjançant la tramitació prèvia d'un projecte avaluat ambientalment o la licitació d'aquestes actuacions com un servei. Falta previsió i anticipació per tal de poder activar amb antelació suficient les actuacions.

En la mateixa línia, es proposa l'establiment de plans de contingència davant temporals extraordinaris per a la regeneració de les defenses costaneres i la

■ **Comunicat de premsa** ■

reactivació d'infraestructures crítiques; i l'ampliació de l'horitzó temporal del Pla per establir una planificació més flexible i anticipada als horitzons temporals de 2030, 2050 i 2100.

El Departament de Territori i Sostenibilitat també demana una major concreció pel que fa als mecanismes de finançament i previsió de riscos. Es considera necessari abordar com a part del Pla els mecanismes de finançament de les diferents actuacions i possibles alternatives en cas de no disponibilitat i definir clarament quina Administració assumirà el seu cost. Al mateix temps, s'incideix en la necessitat de comprometre finançament europeu per a la protecció del delta i, en concret, s'aposta decididament perquè compti amb fons de reactivació de la UE Next Generation.

En aquest capítol, es fa notar la manca d'un estudi d'impacte socioeconòmic. El Pla no disposa d'un estudi d'aquestes característiques a mig i llarg termini que permeti tenir una perspectiva global de cost-benefici de les diverses solucions i de quines són les més idònies per a garantir el màxim desenvolupament sostenible econòmic i demogràfic possible a l'entorn del Delta de l'Ebre. Entre d'altres, es demana que es calculi el cost de no actuar.

El Pla sembla obviar que el front litoral del delta és un espai natural inclòs en la Xarxa Natura 2000 i, en bona part, protegit com a parc natural. Cal recordar que l'espai Xarxa Natura 2000 del Delta de l'Ebre comprèn el front costaner, incloent les dues fletxes litorals, una franja d'amplada variable a l'interior de les badies i un espai marí de més de 35.000 hectàrees. Per aquest motiu, la Generalitat demana que el Pla integri l'objectiu del manteniment d'un estat de conservació favorable dels ecosistemes naturals i tingui en compte els objectius inclosos en l'instrument de gestió de Xarxa Natura 2000.

Preocupa molt que el Pla no comprometi ni vinculi instruments concurrents tan importants com el Pla hidrològic 2021-2027. El Pla hidrològic sortirà a informació pública aquest mes de juny i es tramitarà abans que el Pla per a la protecció del delta i hauria d'incorporar algunes de les actuacions que són claus per a la protecció del delta com la garantia de cabals variables i la mobilització de sediments fluvials. Fins ara, la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre no ha mostrat cap receptivitat a incorporar aquests aspectes en el Pla hidrològic i aquest Pla per a la protecció del delta hauria de ser vinculant.

Finalment, es demana que el Pla estigui sotmès a una avaluació ambiental estratègica ordinària. En aquest sentit, es recorda que l'avaluació ambiental és un instrument fonamental per prevenir els efectes que sobre el medi ambient poden tenir els plans, programes i projectes. L'adopció d'aquesta via aportaria

■ **Comunicat de premsa** ■

seguretat jurídica i certesa a totes les parts interessades i permetria, posteriorment, major celeritat en el desplegament i execució.

No es concreta el rol de la Generalitat ni s'atén, un cop més, la reclamació catalana d'un òrgan de cogovernança

El Pla presentat pel Ministeri segueix sense aclarir el rol de la Generalitat de Catalunya en el marc de competències de caràcter exclusiu o concurrent que aquesta té en matèria ambiental, canvi climàtic, gestió de l'aigua, urbanisme, planificació agrícola i de producció aquícola, geodèsia i cartografia, gestió de litoral i ports, entre altres.

De la mateixa manera, el Pla segueix sense atendre la demanda de crear un òrgan de cooperació i codecisió constituït per representats de la Generalitat de Catalunya, l'Administració General de l'Estat (inclosa la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre) i la Taula de Consens pel Delta i altres actors socioeconòmics rellevants del territori.

Per al conseller Calvet **“la resposta als grans reptes que ha d'afrontar el Delta difícilment serà adequada i efectiva sense la implicació activa d'aquelles institucions, entitats i comunitats afectades directament pel Pla”**. Per això considera bàsic que, **“en el disseny i adopció de les mesures necessàries per garantir a llarg termini la protecció de delta de l'Ebre, es tinguin en compte les observacions i recomanacions elaborades pels agents locals com els ajuntaments, el Parc Natural, les comunitats de regants, les associacions de productors, les universitats i centres de recerca i les entitats ecologistes i de defensa de l'Ebre”**. També s'ha de garantir la participació activa d'aquestes entitats en l'execució i seguiment de les actuacions per tal d'anar ajustant el Pla als resultats i l'evolució dels diversos indicadors.

En aquest àmbit de la transparència i la participació, des de la Generalitat també es proposa la publicació en obert dels resultats dels estudis previs i campanyes de presa de dades que contempla el Pla, donat el seu interès científic i social.

Poca ambició i sentit d'urgència en la gestió dels sediments fluvials i de les sorres litorals

El pla no es concretarà de forma immediata. Encara s'ha de redactar, avaluar ambientalment, posar a informació pública i aprovar. Després s'haurà de desplegar mitjançant programes i projectes que, al seu torn, s'hauran de redactar, tramitar, aprovar i licitar. Fins aleshores, hi ha coses que s'han de fer

■ **Comunicat de premsa** ■

d'urgència si es vol protegir el delta i el Pla no ho té en compte. El Departament, juntament amb la Taula de Consens per al Delta i la major part dels actors socioeconòmics del delta reclamen que s'iniciïn ja els estudis sobre la disponibilitat de sediments fluvials, costaners i marins i l'impacte ambiental de la seva mobilització. Es demana que s'avancin i prioritzin els estudis, els projectes i l'avaluació d'impacte ambiental necessaris per a les actuacions més urgents i es deixi d'actuar de forma reactiva, sense projecte i sense avaluació ambiental, quan hi ha temporals.

El conseller Calvet detalla que **“la Generalitat considera igual de necessàries la solució estructural, la de mobilitzar fins el mar els sediments fluvials retinguts als embassaments, i la solució d'urgència, la de protegir el front litoral amb translocació de sorres litorals mentre no arriben els sediments esperats. I en les dues s'ha de passar a fase de projecte amb la major brevetat.”**

Pel que fa a la translocació de sorres litorals i marines es demana la identificació urgent dels possibles jaciments, un projecte concret i avaluació d'impacte ambiental. En cap cas pot ser una solució estructural però sí que és necessària i urgent en la situació actual i en una primera fase.

Pel que fa a la mobilització dels sediments fluvials, la Generalitat considera que manca ambició en el Pla del Ministeri. En un context d'urgència, el Pla segueix fent propostes d'estudis preliminars en lloc de proves pilot per passar a l'acció. Planteja estudis de petit format als embassaments laterals de Guiamets, Siurana, Margalef en lloc de fer-ho allà on hi ha retinguts realment els sediments que és als grans embassaments de Riba-roja, Mequinensa i Flix. Per contra, la Generalitat, amb la col·laboració de l'IRTA, ha posat sobre la taula una prova pilot de gran format, un autèntic assaig previ proper a la realitat de mobilització de sediments a Riba-roja. En les seves aportacions, el Departament informa de molts estudis i treballs fets a Catalunya que els autors del Pla no han tingut en compte i que permetrien avançar amb major celeritat.

El Departament també fa notar que el Pla no aborda les qüestions relatives a la distribució dels sediments per la plana deltaica per compensar la subsidència. La divisió del document en dos àmbits d'actuació (fluvial i costaner) trenca amb la continuïtat dels processos hidrològics, geomorfològics i ecològics que hi ha entre el riu, el delta i el mar. El Pla hauria d'integrar de manera adequada la continuïtat dels sistemes naturals del tram final de l'Ebre, evitant una divisió basada en àmbits competencials (gestió de la conca i gestió de la costa).

■ **Comunicat de premsa** ■

Finalment, ja s'ha destacat, no està clar com el Pla vincularà el Pla hidrològic 2021-2027 actualment en tràmit per tal que la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre incorpori un pla de sediments i comprometi recursos dins del període.

Una franja d'acomodació que no pot ser, en cap cas, la solució primera

El Pla del Ministeri proposa la creació d'una franja d'acomodació just darrera la platja, que actuï com a zona de protecció davant llevantades, mitjançant l'adquisició dels terrenys afectats i amb una superfície de més de 800 hectàrees.

El document d'aportacions de la Generalitat, en la línia de la Taula de Consens i el document aprovat per la Junta rectora del Parc natural del Delta de l'Ebre, no la considera necessària amb caràcter general a tot el delta (cal ajustar-la a les particularitats de cada sector de la costa) ni en una primera fase. En el primer horitzó temporal del Pla recomana potenciar decididament la gestió de sediments del riu i del litoral com a les mesures més adequades i urgents. En tot cas, abans de plantejar una actuació de tal abast social i econòmic cal exhaurir les altres alternatives.

Finalment, per a l'interior de les badies, zones amb una baixa intensitat d'onatge, en substitució de les franges d'acomodació es proposa continuar amb la implementació de camins de guarda costanera amb capacitat suficient per assegurar que no entri l'aigua del mar als camps de cultiu. De la mateixa manera, cal sospesar la possibilitat d'un recreixement del perímetre de les llacunes interiors per protegir-les de futurs desbordaments.

6 d'abril de 2021